

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИНСПЕКЦИЈАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, август 2019. године

ЗАКОН О ИНСПЕКЦИЈАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се обављање инспекцијског надзора у оквиру инспекцијског система, надлежност инспекцијских органа, инспекцијска звања и радноправни статус инспектора, овлашћења, права и обавезе инспектора, права и обавезе субјеката надзора, начин и поступак вршења инспекцијског надзора, одлучивања по жалбама изјављеним на рјешење инспектора, извршења рјешења инспектора, посебни поступци у инспекцијском надзору, поступак посебног надзора и интерне контроле, прекршајна одговорност и друга питања значајна за обављање инспекцијског надзора у складу са важећим прописима Републике Српске.

Члан 2.

(1) Инспекцијски систем Републике Српске, у смислу овог закона, чине Републичка управа за инспекцијске послове (у даљем тексту: Инспекторат) и инспектори у јединицама локалне самоуправе.

(2) Циљ инспекцијског надзора је остваривање и заштита општег интереса, а надзор се врши предузимањем инспекцијских мјера и радњи како би се утврђено стање и пословање ускладило са прописима.

Члан 3.

(1) Инспекцијски надзор врше инспектори Инспектората (у даљем тексту: републички инспектори) на територији Републике Српске.

(2) Послове инспекцијског надзора, као повјерене послове, на подручју јединице локалне самоуправе врше инспектори у јединицама локалне самоуправе у звањима: инспектор за храну, тржишни инспектор, пољопривредни инспектор, ветеринарски инспектор, водни инспектор, саобраћајни инспектор, урбанистичко-грађевински инспектор и еколошки инспектор.

(3) Послове инспекцијског надзора, као повјерене послове, на подручју јединице локалне самоуправе врше инспектори у јединицама локалне самоуправе у складу са посебним материјалним прописима и овим законом.

(4) Републички инспектори могу обављати надзор и из надлежности инспектора јединица локалне самоуправе.

(5) Републички инспектори обављају надзор и на подручју јединица локалне самоуправе на којем нису организовани повјерени инспекцијски послови.

(6) Одредбе овог закона могу примјењивати и други инспекцијски органи уколико посебним прописом којим су уређене њихове надлежности није другачије одређено.

Члан 4.

На оснивање, организацију и рад Инспектората примјењују се прописи којима се уређује оснивање, организација и рад републичких органа управе, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 5.

(1) Поједини изрази који се користе у овом закону имају сљедећа значења:

1) инспекцијски орган је Инспекторат, републички инспектори и инспектори у јединицама локалне самоуправе,

2) инспектор је службено лице са посебним овлашћењима, обавезама и одговорностима прописаним законом, који испуњава посебне услове за обављање инспекцијског надзора и врши инспекцијски надзор,

3) инспекција је организационо повезана цјелина, систематизована према областима у којима се врши инспекцијски надзор, у чијем су саставу инспектори који могу имати једно или више инспекцијских звања,

4) послови инспекцијског надзора су послови које обавља Инспекторат, као вид инспекцијског надзора, а спроводе га републички инспектори у оквиру послова Инспектората и инспектори у јединицама локалне самоуправе као повјерене послове,

5) субјекат инспекцијског надзора је правно лице, републички орган, орган Босне и Херцеговине са сједиштем на територији Републике Српске, орган општине или града, установа, други орган и организација, предузетник – физичко лице или други субјекат надзора који је обавезан примјењивати прописе,

6) инспекцијски надзор обухвата вршење инспекцијског прегледа, предузимање инспекцијских и других мјера и радњи, праћење и извршавање наложених мјера,

7) инспекцијски преглед преставља непосредан увид инспектора у опште и појединачне акте, услове и начин рада субјекта надзора који се односи на придржавање прописа,

8) пословним простором сматра се стамбени и други простор коришћен као пословни, превозна средства и слично, у којима субјекат надзора пружа услугу, обавља дјелатност, односно рад.

(2) Језички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког и женског рода подразумијевају оба пола.

ГЛАВА II ОРГАНИЗАЦИЈА ИНСПЕКЦИЈСКОГ СИСТЕМА

Члан 6.

(1) Инспекторат је самостална републичка управа која врши инспекцијске, управне, стручне и друге послове који се односе на извршавање закона и других прописа.

(2) Сједиште Инспектората је у Бањој Луци.

(3) Инспекторат се организује у сједишту, подручним одјељењима, одсјецима и другим организационим јединицама утврђеним актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Инспекторату.

(4) Инспекторат обавља инспекцијске послове посредством републичких инспектора.

(5) Унутрашњу организацију и систематизацију радних мјеста у Инспекторату правилником прописује директор Инспектората, уз сагласност Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада), а у складу са законом.

Члан 7.

(1) Надзор над радом Инспектората врши Влада.

(2) Инспекторат једном годишње подноси Влади извјештај о раду.

(3) Инспекторат, путем главног републичког инспектора, подноси шестомјесечну информацију ресорном министарству о извршеном инспекцијском надзору надлежне инспекције.

Члан 8.

Јединице локалне самоуправе обављају повјерене послове инспекцијског надзора из надлежности Инспектората, у складу са овим законом.

Члан 9.

(1) Јединице локалне самоуправе организују обављање повјерених инспекцијских послова у оквиру градске, односно општинске управе.

(2) Број инспектора у јединицама локалне самоуправе, у одређеним областима, утврђује градоначелник, односно начелник општине, уз претходну сагласност Инспектората, у складу са прописима којима се уређује област локалне самоуправе.

(3) Градоначелник, односно начелник општине врши распоређивање инспектора, уз претходну сагласност Инспектората.

(4) Инспектор из једне јединице локалне самоуправе може трајно обављати инспекцијски надзор на територији друге јединице локалне самоуправе, уколико се о томе споразумију градоначелници, односно начелници општина, а у складу са прописима којима се уређује област локалне самоуправе.

(5) О споразуму из става 4. овог члана обавјештава се Инспекторат.

Члан 10.

(1) Инспектор из једне јединице локалне самоуправе на основу налога Инспектората извршиће у одређеној области инспекцијски надзор на подручју друге јединице локалне самоуправе.

(2) Инспектор у саставу јединице локалне самоуправе на основу налога Инспектората извршиће у одређеној области инспекцијски надзор из надлежности или дјелокруга рада инспекције Инспектората.

Члан 11.

(1) Инспекторат врши надзор над радом инспектора у јединици локалне самоуправе.

(2) У оквиру вршења надзора из става 1. овог члана, Инспекторат је овлашћен да:

1) одузме сагласност инспектору за којег је у дисциплинском поступку утврђена тежа повреда радне дужности,

2) организује заједничке инспекције са републичким инспекторима, када то потребе захтијевају,

3) тражи да у року, који одреди Инспекторат достави извјештаје, податке и обавјештења о извршењу повјерених инспекцијских послова.

(3) Ради унапређења координације рада инспекција и ефикасности инспекцијског надзора, Инспекторат, путем главног републичког инспектора, доноси седмичне планове рада републичких инспектора и инспектора у јединицама локалне самоуправе по субјектима надзора, и прати њихову реализацију, а нарочито:

1) усклађивање планова инспекцијског надзора и рада инспекција,

2) размјену информација у вршењу инспекцијског надзора,

3) унапређење инспекцијског надзора на основу информација из достављених седмичних планова рада и извршених инспекцијских прегледа.

(4) Инспектор у јединицама локалне самоуправе обавезан је да континуирано прати стање из своје области, благовремено предузима мјере из своје надлежности и да подноси Инспекторату редовне седмичне и мјесечне извјештаје о раду по субјектима надзора.

(5) Садржај и начин вођења седмичних и мјесечних планова, као и годишњег плана рада по субјектима надзора, прописане правилником директор Инспектората.

Члан 12.

(1) Надлежни орган којем је инспектор упутио захтјев или пријаву, обавезан је узети то у разматрање одмах, а најкасније у року од осам дана од дана подношења захтјева или пријаве.

(2) Орган из става 1. овог члана дужан је о току и исходу поступка да обавијести инспектора.

Члан 13.

(1) Инспекторат путем инспектора непосредно сарађује са Министарством унутрашњих послова (у даљем тексту: МУП) у складу са законом.

(2) Обавезна непосредна сарадња из става 1. овог члана подразумијева и предузимање мјера полицијских службеника МУП-а, којима се инспектору обезбјеђује несметано обављање инспекцијског надзора.

(3) У складу са ставом 2. овог члана, инспектор је овлашћен да затражи помоћ полицијских службеника МУП-а ако се приликом инспекцијског надзора или извршења извршног акта пружи отпор или се пружање отпора може оправдано очекивати.

(4) Инспекторат обавезно сарађује са Пореском управом Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа), у области заједничких контрола које редовно организују.

(5) Координацију активности и процеса између Инспектората, МУП-а и Пореске управе, врши заједничко радно тијело, које именује Влада и које доноси пословник о раду, а о свом раду извјештава Владу једном годишње.

Члан 14.

(1) Инспектор може, у оквиру инспекцијског поступка, затражити мишљење надлежних институција, ако је то потребно ради правилне оцјене чињеничног стања.

(2) Потребне податке за вршења инспекцијског надзора инспектор може прибавити и електронским путем од надлежних институција у Републици Српској.

(3) Начин прибављања и размјене података из става 2. овог члана уредбом прописује Влада.

ГЛАВА III

НАДЛЕЖНОСТ И ДЈЕЛОКРУГ РАДА ИНСПЕКЦИЈСКИХ ОРГАНА

Члан 15.

(1) У оквиру своје редовне надлежности, инспекцијски надзор над примјеном прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности, односно посједовање рјешења о упису у одговарајући регистар, врше сви инспектори одређени овим законом.

(2) У случају постојања сумње о обављању дјелатности која није регистрована у складу са прописима, инспектор врши инспекцијски надзор над тим субјектом.

(3) Инспекцијски надзор над примјеном прописа који налажу прибављање посебне сагласности или другог одобрења надлежних институција, након прибављања рјешења о регистрацији из става 1. овог члана, врше надлежне инспекције свака из своје стварне надлежности у складу са посебним прописима.

Члан 16.

Инспектор за храну обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на храну у спољнотрговинском и унутрашњем надзору, надзор над санитарно-хигијенским стањем објеката у којима се врши производња и промет хране и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 17.

Тржишни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на трговину, угоститељство, туризам, услуге, заштиту потрошача, цијене, мјерне јединице и мјерила, интелектуалну својину, квалитет и безбједност непрехрамбених производа и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 18.

(1) Фитосанитарни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на фитосанитарну област (заштита здравља биља, средства за заштиту биља, сјеме и садни материјал, ђубрива и оплемењивачи земљишта) и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

(2) Пољопривредни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на примарну биљну производњу, заштиту пољопривредног земљишта, подстицаје у пољопривреди и руралном развоју и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 19.

Шумарски инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на шуме и шумарство, ловство, националне паркове, репродуктивни материјал шумског дрвећа и грмља и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 20.

Ветеринарски инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на здравствену заштиту животиња, заштиту и добробит животиња, ветеринарску дјелатност, ветеринарске лијекове и додатке и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 21.

Водни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на воде у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 22.

Технички инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа за области енергетика, енергенти, опрема под притиском, рударство и геологија и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 23.

Саобраћајни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на јавне путеве и друмски саобраћај, станице за технички преглед возила, жељезнице и жељезнички саобраћај, водни саобраћај, поштански саобраћај, телекомуникације, међународни и међуентитетски превоз лица и ствари у друмском превозу и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 24.

(1) Урбанистичко-грађевински инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на планирање и уређење простора, грађење и грађевинарство, грађевинске материјале и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

(2) Еколошки инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на заштиту животне средине, екологије, управљања отпадом и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 25.

Инспектор рада обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на запошљавање, рад и радне односе, безбједност и здравље на раду и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 26.

Здравствени инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на обављање здравствене дјелатности, лијекове и медицинска средства, лековите воде, воде за санитарно-рекреативне потребе, предмете опште употребе, надзор над санитарно-хигијенским условима објеката, нејонизујуће зрачење, хемикалије и биоциде, социјалну, породичну и дјечју заштиту и у другим областима када је то одређено посебним прописом.

Члан 27.

Просвјетни инспектор обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на предшколско, основно, средње, високо образовање и образовање одраслих, ученички и студентски стандард, културу и дјелатности из области културе, спорта и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 28.

Инспектор за заштиту од пожара обавља инспекцијски надзор у вези са придржавањем прописа који се односе на заштиту од пожара, експлозивне материје, запаљиве течности и гасове, као и остале опасне материје и у другим управним подручјима када је то одређено посебним прописом.

Члан 29.

Инспекцијски послови у односу на послове истог степена сложености у републичким органима управе и локалне самоуправе сматрају се пословима са посебним и отежаним условима рада.

Члан 30.

(1) Послове инспектора може обављати лице које, поред прописаних општих и посебних услова за запошљавање у републичком органу управе на радном мјесту државног службеника, има високу стручну спрему, односно први циклус одговарајућег студија који се вреднује са најмање 240 ECTS бодова или еквивалент, или први и други циклус који се у збиру вреднују са најмање 300 ECTS бодова или еквивалент, или интегрисани студиј који се вреднује са најмање 300 ECTS бодова или еквивалент и има најмање три године радног искуства у одговарајућем смјеру и степену стручне спреме.

(2) Послове инспектора за посебни надзор и интерну контролу може обављати лице које, поред прописаних општих и посебних услова за запошљавање у републичком органу управе на радном мјесту државног службеника, има високу стручну спрему, односно први циклус одговарајућег студија који се вреднује са најмање 240 ECTS бодова или еквивалент, или први и други циклус који се у збиру вреднују са најмање 300 ECTS бодова или еквивалент, или интегрисани студиј који се

вреднује са најмање 300 ECTS бодова или еквивалент и има најмање четири године радног искуства у одговарајућем смјеру и степену стручне спреме, од чега најмање једну годину радног искуства на пословима инспектора у одговарајућем смјеру и степену стручне спреме.

(3) Послове главног републичког инспектора са статусом помоћника директора Инспектората може обављати лице које, поред услова из става 1. овог члана, има и најмање двије године радног искуства на пословима инспектора у одговарајућем смјеру и степену стручне спреме.

(4) Директор Инспектората, уз сагласност Владе, доноси правилник којим се прописује одговарајући смјер и степен стручне спреме за одређено инспекцијско звање, односно одређену област надзора у складу са овима законом.

(5) На радноправни статус републичких инспектора примјењују се одредбе овог закона и одредбе закона којим се уређује радноправни статус државних службеника, а на радноправни статус инспектора у јединицама локалне самоуправе примјењују се одредбе овог закона и одредбе закона којим се уређује радноправни статус службеника у јединицама локалне самоуправе.

Члан 31.

(1) Инспектор је одговоран за повреду радних дужности утврђених прописима из члана 30. став 5. овог закона.

(2) Осим случајева који се односе и на друге државне службенике, односно службенике јединица локалне самоуправе, инспектор је одговоран за тежу повреду радних дужности у случају када не предузме мјере или радње које је дужан предузети у инспекцијском надзору.

(3) Осим случајева који се односе на друге државне службенике, односно службенике јединица локалне самоуправе, инспектору ће престати радни однос у случају када је правоснажном пресудом осуђен за кривично дјело из групе кривичних дјела против службене дужности, утврђених Кривичним закоником Републике Српске.

Члан 32.

(1) Инспектор не може обављати привредне, трговачке или друге дјелатности, нити учествовати у раду стручних комисија органа управе које дају дозволе или мишљења за издавање дозвола за обављање дјелатности које подлијежу инспекцијском надзору.

(2) О условима и случајевима у којима се може дати посебно одобрење за обављање додатне активности примјењују се одредбе посебног прописа којим је то питање уређено за запослене у републичким органима управе и јединицама локалне самоуправе.

Члан 33.

(1) Инспектор има службену легитимацију и значку.

(2) Влада, на приједлог Инспектората, доноси уредбу о садржају, облику, изгледу службене легитимације и значке републичких инспектора и инспектора јединице локалне самоуправе, поступак издавања легитимације, вођење евиденције о издатим, изгубљеним и замијењеним легитимацијама.

Члан 34.

- (1) Инспектор може имати службену униформу.
- (2) Правилник о изгледу и начину коришћења службених униформи доноси директор Инспектората, уз сагласност Владе.

Члан 35.

(1) Поступак инспекцијског надзора инспектор покреће и води по службеној дужности.

(2) Инспектор је обавезан да без одлагања поступи по представци физичких лица, привредних друштава, предузетника, јавних предузећа, установа, агенција, удружења и других правних лица које се односе на повреду прописа из његове надлежности, изврши инспекцијски надзор, а о утврђеном чињеничном стању и предузетим мјерама, писаним путем, обавијести подносиоца представке у року од 30 дана од дана пријема представке.

(3) Ако подносилац представке понови представку која у односу на претходно поднесу не садржи нове чињенице, околности или доказе у односу на оне које су већ утврђене, подносилац представке се обавјештава да је поступљено по представи.

(4) Инспектор је обавезан да у обављању инспекцијског надзора чува идентитет подносиоца представке, осим ако се инспекцијска контрола не може обавити без упознавања субјекта надзора о идентитету подносиоца представке.

(5) Инспектор је обавезан да чува као службену тајну податке до којих дође приликом вршења инспекцијског надзора.

Члан 36.

(1) Инспектор у обављању инспекцијског надзора самостално води поступак, доноси рјешење и предузима мјере и радње у оквиру својих права, дужности и овлашћења утврђених овим законом и другим прописима.

(2) Нико не може коришћењем службеног положаја или на други начин онемогућити или ометати инспектора у вршењу инспекцијског надзора и предузимању мјера и радњи за које је овлашћен.

(3) Инспектор је дужан обавијестити директора о сваком битнијем нарушавању дигнитета, самосталности и незаконитог утицаја на његов рад.

(4) Уколико инспектор, током вршења инспекцијског надзора утврди да је субјекат надзора ангажовао привредно друштво или предузетника које није регистровано у Републици Српској и да постоје неправилности, предузима мјере и радње прописане законом против субјекта надзора.

Члан 37.

У поступку инспекцијског надзора инспектор има право и дужност да:

1) затражи и прегледа исправе на основу којих се може утврдити идентитет лица које је субјекат надзора и лица које је затечено у поступку надзора,

2) узме изјаву од одговорног лица субјеката надзора, као и од лица затечених приликом надзора,

3) прегледа и документује објекте, стамбене и пословне просторије и просторе, луке, земљиште, привремена градилишта и извођења радова, постројења, уређаје и опрему, возила, средства рада и друге предмете, предмете који се стављају у промет, робу у промету, обављање дјелатности, пословне књиге и регистре, компјутерске програме, податке, аудио и видео записе, опште и појединачне акте, евиденције,

уговоре, јавне исправе и другу документацију која омогућава увид у поступање субјекта надзора и правилно примјењивање прописа,

5) узима узорке робе, других предмета и материја који су потребни за утврђивање чињеничног стања,

6) налаже мјерења и испитивања које обавља овлашћена стручна организација,

7) предузима или налаже предузимање одговарајућих мјера и радњи, односно забрани вршење одређених радњи, с циљем потпунијег утврђивања чињеничног стања,

8) обавезан је означити мјесто прегледа и предузети друге радње до окончања инспекцијског прегледа,

9) привремено одузме документацију, предмете, робу или друге ствари,

10) предузме друге мјере и радње за које је овлашћен законом или другим прописом.

Члан 38.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је обавезан да:

1) најави код субјекта надзора обављање инспекцијског прегледа, осим ако би најавом умањила успјешност инспекцијског надзора,

2) укаже субјекту надзора на права која може користити у поступку инспекцијског прегледа,

3) сачини записник о извршеном инспекцијском прегледу,

4) изда потврду о одузимању за привремено одузету документацију, предмете и друге ствари,

5) предузме и друге мјере и радње за које је овлашћен.

Члан 39.

(1) Инспекторат оснива организациону јединицу за посебни надзор и интерну контролу.

(2) Инспектор за посебни надзор и интерну контролу овлашћен је да спроводи посебан инспекцијски преглед и интерну контролу са циљем утврђивања незаконитог рада, недоличног понашања инспектора и осталих евентуалних злоупотреба које је извршио инспектор, као и вршење поновног инспекцијског прегледа, ако сматра да претходни инспекцијски преглед други инспектор није извршио у складу са прописима.

(3) У случају постојања сазнања да се у стану или другом простору обавља дјелатност или пружају услуге које нису обухваћене рјешењем, односно одобрењем надлежног органа или за које субјекат контроле нема рјешење, односно одобрење надлежног органа, инспектор за посебни надзор и интерну контролу овлашћен је да, уз претходну писану сагласност власника или корисника стана или другог простора, а у одсуству сагласности након прибављене наредбе надлежног суда, у присуству два свједока уђе у стан или други простор и утврди чињенично стање и то документује записником.

(4) Инспектор за посебни надзор и интерну контролу у случају из става 3. овог члана, овлашћен је да документује улазак у стан или други простор, те фотографише мјесто прегледа, а то ће се сматрати доказом у даљим поступцима.

(5) Инспектор за посебни надзор и интерну контролу предузима и остале радње и мјере у складу са одредбама овог закона.

(6) Начин поступања и потребан број инспектора за посебни надзор и интерну контролу, прописује се правилником Инспектората, уз претходну сагласност Владе.

Члан 40.

- (1) Субјекат надзора је странка у поступку инспекцијског надзора.
- (2) Друга лица немају својство странке у поступку инспекцијског надзора.
- (3) Субјекат надзора има право да даје примједбе на поступање инспектора у току инспекцијског надзора и тачност утврђеног чињеничног стања.

Члан 41.

(1) Субјекат надзора је обавезан да инспектору дозволи и омогући несметано вршење инспекцијског прегледа, даје обавјештења и ставља на увид исправе, односно податке који су потребни за вршење инспекцијског прегледа и обезбиједи услове неопходне за несметан рад и утврђивање чињеничног стања.

(2) Инспектор може од субјекта надзора да затражи извршење поједине радње и током вршења инспекцијског прегледа како би на потпунији начин утврдио чињенично стање.

(3) Субјекат надзора је обавезан да поступи по приједлогу и налогу инспектора.

(4) За извршење наложених мјера из става 2. овог закона, одговара субјекат надзора и одговорно лице у субјекту надзора.

Члан 42.

(1) Субјекат надзора обавезан је да најкасније у року од три дана од дана истека рока одређеног за поступање по рјешењу, писмено обавијести инспектора да је поступио по рјешењу.

(2) Уз обавјештење из става 1. овог члана, субјекат надзора је обавезан доставити и доказ о извршењу наложених мјера, уколико природа извршења мјере то дозвољава.

Члан 43.

(1) Лице које није субјекат надзора обавезно је да дозволи вршење инспекцијског прегледа када постоји основана сумња да се у његовим објектима налазе предмети који су у вези са инспекцијским надзором.

(2) Ако лице из става 1. овог члана не дозволи вршење инспекцијског прегледа, према њему се примјењују овлашћења која инспектор у инспекцијском надзору има према субјекту надзора.

Члан 44.

Инспекцијски преглед спроводи се као:

1) непосредни инспекцијски преглед који се спроводи код субјекта надзора, директним увидом у опште и појединачне акте, услове и начин рада и поступања субјекта надзора у вези са придржавањем прописа и представља основни метод утврђивања чињеничног стања у поступку инспекцијског надзора,

2) посредни инспекцијски преглед који се спроводи увидом у достављене податке и документацију.

Члан 45.

(1) Инспекцијски преглед може бити редовни, ванредни, посебни, контролни и допунски.

(2) Редовни инспекцијски преглед врши се у складу са програмом рада Инспектората.

(3) Ванредни инспекцијски преглед врши се када дође до промјена околности у односу на утврђени план рада, а реализује се уколико то затражи орган који је надлежан за вршење надзора над радом Инспектората или ресорно министарство, односно по основу иницијатива других органа, правних или физичких лица.

(4) Посебан инспекцијски преглед врше инспектори за посебни надзор и интерну контролу у складу са чланом 39. овог закона.

(5) Контролни инспекцијски преглед врши се ради утврђивања извршења мјера које су наложене субјекту надзора у оквиру редовног, ванредног и посебног инспекцијског прегледа.

(6) Допунски инспекцијски преглед врши се ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном, посебном или контролном инспекцијском прегледу, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски преглед, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног, посебног или контролног инспекцијског прегледа.

Члан 46.

(1) Инспекцијски преглед се врши уз присуство субјекта надзора, односно одговорног лица у субјекту надзора или другог лица које обавља послове код субјекта надзора.

(2) Инспекцијски преглед код субјекта надзора може се извршити и без присуства одговорног или другог лица субјекта надзора ако би одлагање вршења инспекцијског прегледа умањило успјешност инспекцијског прегледа.

(3) Ако инспектор не затекне одговорно или друго лице, а није могуће извршити инспекцијски преглед без присуства неког од њих, инспектор оставља позив одговорном лицу да у одређено вријеме буде присутно вршењу инспекцијског прегледа или да обезбиједи присуство другог лица.

(4) Ако одговорно или друго лице субјекта надзора и поред позива из става 3. овог члана не буде присутно у одређено вријеме, сматра се да није омогућио вршење инспекцијског прегледа.

(5) У случају из става 4. овог члана инспектор оставља нови позив да одговорно или друго лице у одређено вријеме буде присутно ради вршења прегледа, уз упозорење да ће се субјекту надзора у случају поновног неодржавања изрећи мјера забране обављања дјелатности у складу с овим законом.

(6) Ако се одговорно или друго лице субјекта надзора и поред позива из става 5. овог члана не одазове, инспектор субјекту надзора изриче мјеру забране обављања дјелатности у складу с овим законом.

(7) Изречена забрана из става 6. овог члана траје све док се инспектору не омогући обављање инспекцијског прегледа.

(8) Оштећење, уништење или уклањање позива из ст. 3. и 5. овог члана не утиче на ваљаност његовог достављања.

Члан 47.

(1) У свим случајевима у којима инспекцијском прегледу није присуствовало одговорно или друго лице субјекта надзора, инспектор оставља лицу које је присуствовало инспекцијском прегледу један примјерак записника о извршеном инспекцијском прегледу са упозорењем да субјекат надзора може у року од три дана приговорити на записником утврђено чињенично стање и приложити доказе.

(2) Право субјекта надзора на оспоравање утврђеног чињеничног стања не утиче на даљи ток вођења поступка.

Члан 48.

(1) Инспектор може да наложи субјекту надзора да у року, а који не може бити дужи од 15 дана, припреми или достави тачне и потпуне податке, обавјештења и друге материјале који су му потребни за обављање инспекцијског надзора.

(2) Ако субјекат надзора не поступи у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да онемогућава обављање инспекцијског надзора.

Члан 49.

(1) Инспектор сачињава записник о инспекцијском прегледу на мјесту вршења инспекцијског прегледа током непосредног инспекцијског надзора.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, кад због обима и сложености инспекцијског надзора, његове природе и околности није могуће сачинити записник у току инспекцијског прегледа, записник се сачињава у службеним просторијама органа, у року од три дана од дана извршеног прегледа.

(3) Инспектор сачињава записник о инспекцијском прегледу у службеним просторијама када се ради о посредном инспекцијском надзору, у складу са чланом 44. тачка 2) овог закона.

(4) Записник о инспекцијском прегледу садржи:

1) чињенично стање, опис незаконитости, неправилности и недостатака у раду, уколико су утврђене,

2) мјере и начин отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду,

3) обавезу субјекта надзора да обавијести инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима и рок за достављање доказа о томе.

Члан 50.

(1) Инспектор и овлашћено, одговорно или друго лице субјекта надзора које је присуствовало инспекцијском прегледу потписују записник након завршеног инспекцијског прегледа.

(2) Ако лице из става 1. овог члана одбије да потпише записник, инспектор констатује разлоге његовог одбијања.

(3) Одбијање потписивања записника не задржава даље вођење поступка.

(4) Субјекту надзора уручује се или доставља примјерак записника.

(5) Један примјерак записника о обављеном инспекцијском надзору поводом повреде радника на раду и у вези са радом, код послодавца, обавезно се уручује или доставља и повријеђеном раднику или његовом овлашћеном заступнику, а у случају повреде са смртним исходом, доставља се члану његове породице.

Члан 51.

(1) Инспекторат организује службене савјетодавне посјете привредним субјектима који су регистровани у периоду краћем од годину дана и који улазе у категорију микропривредних субјеката (привредна друштва и предузетници), а у складу са подацима достављеним од надлежних институција.

(2) Службена савјетодавна посјета је облик превентивног дјеловања, пружањем стручне и савјетодавне подршке субјекту надзора на лицу мјеста, чији је циљ спречавање настанка вјероватних штетних посљедица.

Члан 52.

(1) Инспектор је обавезан да води евиденције о извршеним инспекцијским прегледима, као и друге прописане евиденције.

(2) Садржај и начин вођења евиденција прописује правилником директор Инспектората.

Члан 53.

(1) У случају основане сумње да лице обавља дјелатност у супротности са законом, инспектор може, ради утврђивања чињеничног стања, извршити све потребне мјере и радње (користити услугу или купити робу), без претходне најаве и предочавања субјекту надзора службене легитимације.

(2) У поступку инспекцијског прегледа инспектор је овлашћен да путем непосредног опажања прикупља доказе и податке корисне за утврђивање чињеничног стања и врши друга овлашћења ради утврђивања чињеница из става 1. овог члана.

(3) Након завршеног инспекцијског прегледа из става 1. овог члана и утврђеног чињеничног стања, инспектор предочава субјекту надзора службену легитимацију и сачињава записник о извршеној инспекцијској контроли.

(4) Предузимање радњи из става 1. овог члана не сматра се подстрекавањем или навођењем субјекта надзора на чињење прекршаја.

Члан 54.

(1) Инспектор предузима мјере и радње на основу чињеница и околности утврђених у инспекцијском прегледу.

(2) Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је повријеђен пропис, рјешењем налаже отклањање незаконитости, неправилности и недостатака ако то већ није учинио записником или ако субјекат надзора у остављеном року није отклонио записником утврђене незаконитости, неправилности и недостатке и одређује рок за њихово извршење.

(3) Рјешењем из става 2. овог члана може се, зависно од предмета и природе утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду:

1) наложити доношење, стављање ван снаге или одгађање извршења одговарајућег акта и предузимање других одговарајућих мјера утврђених посебним прописом потребних ради отклањања незаконитости, неправилности и недостатака у раду,

2) забранити субјекту надзора обављање дјелатности, поступање или предузимање радњи које су у супротности са другим законом или прописом до отклањања незаконитости, неправилности и недостатака,

3) наредити субјекту надзора отклањање незаконитости, неправилности и недостатака одређујући начин и рок за њихово отклањање,

4) предузети друге мјере и радње утврђене посебним прописом.

(4) Изузетно од ст. 2. и 3. овог члана, ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да субјекат надзора не посједује рјешење о упису у судски регистар, односно да не посједује рјешење о регистрацији предузетника, рјешењем изриче мјеру забране обављања незаконите дјелатности до отклањања неправилности.

(5) У случају изрицања мјере забране из става 4. овог члана, инспектор одузима робу, опрему, уређаје, средства за рад, превозна и друга средства или њихове дијелове ради онемогућавања даљег обављања дјелатности.

(6) Инспектор обавјештава Пореску управу о предузетим мјерама из става 4. овог члана и доставља записник о извршеном инспекцијском прегледу ради утврђивања пореске основице и наплате пореске обавезе.

(7) На начин прописан у ст. 4, 5. и 6. овог члана поступаће и инспектори Пореске управе и инспектори Републичке управе за игре на срећу у заједничким контролама, чији је предмет надзор над поштовањем одредаба о регистрацији субјеката за обављање одређене дјелатности у складу са посебним прописима.

(8) Инспектор је овлашћен да у поступку инспекцијског надзора, поред налагања мјера за које је овлашћен посебним прописом, наложи и неку од мјера из става 3. овог члана.

(9) Ако инспектор субјекту надзора забрањује обављање дјелатности, а он дјелатност обавља у више организационих јединица (погона, фабрика, продавница, издвојених пословних мјеста, радилишта и слично), забрана обављања дјелатности ће се односити на пословни простор, односно просторију гдје је учињена повреда прописа, ако посебним законом није другачије прописано.

(10) Инспектор издаје прекршајни налог за учињени прекршај.

(11) Инспектор подноси захтјев за покретање прекршајног поступка.

Члан 55.

Поред овлашћења из члана 54. овог закона, инспектор је обавезан:

1) да одмах пријави надлежном јавном тужилаштву кривично дјело за које сазна у току инспекцијског надзора,

2) да предузме мјере да би се сачували трагови кривичног дјела, предмети на којима је или помоћу којих је учињено кривично дјело и други докази, као и да обавијести, без одгађања, овлашћено службено лице,

3) да обавјештава други орган о потреби предузимања мјера из надлежности тог органа,

4) да предузима и друге мјере и радње утврђене посебним прописом.

Члан 56.

Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је остварена противправна имовинска корист, односно да постоје оправдани разлози за одређивање заштитне мјере, обавезан је да, уз предузимање мјера из члана 54. ст. 10. и 11. и члана 55. овог закона, захтијева и одузимање утврђеног износа противправно стечене имовинске користи, односно захтијева или изриче заштитну мјеру.

Члан 57.

(1) Инспектор може предузети истовремено више мјера утврђених овим и другим законима.

(2) Инспектор мјере прописане овим и другим законима предузима без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана завршетка инспекцијског прегледа и утврђивања свих чињеница пресудних за њихово предузимање.

(3) Непредузимање мјера у року из става 2. овог члана не искључује обавезу и могућност њиховог каснијег предузимања.

Члан 58.

(1) Инспекцијске мјере инспектор изриче усменим рјешењем у случајевима када:

- 1) у току инспекцијског надзора утврди да је повријеђен пропис,
- 2) оцијени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, животиња, имовину веће вриједности и опасност по животну средину,
- 3) је у питању заштита другог јавног интереса.

(2) У случају из става 1. овог члана инспектор је обавезан да у року од три дана од дана извршеног прегледа донесе рјешење у писаној форми.

(3) Забрана из става 1. овог члана обиљежава се истовремено са њеним изрицањем.

Члан 59.

(1) Против рјешења инспектора може се изјавити жалба ресорном министарству у року од осам дана од дана достављања рјешења.

(2) Када је ресорно министарство субјекат надзора, жалба против рјешења инспектора није дозвољена, али се може покренути управни спор.

(3) Жалба изјављена на рјешење инспектора не одлаже извршење рјешења.

Члан 60.

(1) Изузетно од члана 59. став 3. овог закона, на образложен приједлог жалиоца изјављеног уз жалбу може се дозволити да жалба одлаже извршење рјешења до доношења одлуке по истој, ако жалилац учини вјероватним да би извршењем рјешења наступила знатна материјална штета која се на други начин не може отклонити, а одлагање се не противи јавном интересу.

(2) О приједлогу из става 1. овог члана одлучује закључком директор Инспектората, градоначелник, односно начелник општине, у зависности од тога да ли је рјешење донио републички инспектор или инспектор јединице локалне самоуправе.

(3) Против закључка из става 2. овог члана жалба није допуштена.

Члан 61.

(1) Субјекат надзора обавезан је да поступи по рјешењу инспектора.

(2) Инспектор прати извршење изречених мјера у рјешењу.

(3) Извршење рјешења инспектора покреће на основу рјешења које је постало извршно и извршеног инспекцијског прегледа којим је утврђено да извршеник, у остављеном року, није извршио мјере изречене у рјешењу или их је извршио само дјелимично.

Члан 62.

Након што инспектор утврди да извршеник није извршио мјере изречене у рјешењу или их је извршио само дјелимично, обавјештава извршеника да је рјешење постало извршно и наводи начин принудног извршења рјешења, у зависности од природе извршеникове обавезе.

Члан 63.

(1) На писмени приједлог извршеника може се у оправданим случајевима дозволити одлагање принудног извршења рјешења, осим ако законом или другим прописом није искључена могућност одлагања извршења мјере и ако се то не противи јавном интересу.

(2) О приједлогу из става 1. овог члана одлучује исти орган и по истом поступку како је прописано чланом 60. овог закона.

Члан 64.

Кад постоји могућност да се извршење спроведе на више начина и примјеном различитих принудних средстава, извршење се спроводи на начин и средствима који доводе до циља у најкраћем року.

Члан 65.

(1) Ако се обавеза изречена у рјешењу инспектора састоји у извршењу одређене радње или је рјешењем инспектора извршеник обавезан да нешто допусти или трпи, а извршеник поступа противно таквим обавезама, инспектор новчаним казнама принуди извршеника на извршење обавезе.

(2) Новчана казна која се на основу става 1. овог члана изриче први пут је 1.000 КМ одговорном лицу у правном лицу, републичком органу управе и органу јединице локалне самоуправе, а предузетнику је 1.000 КМ и физичком лицу је 500 КМ. Свака сљедећа новчана казна изриче се у истом износу.

(3) Истовремено са изрицањем новчане казне, инспектор ће извршенику, ако то природа ствари дозвољава, оставити нови рок за поступање по рјешењу који не може бити дужи од 15 дана, уз упозорење да ће му, ако до тог рока не поступи по рјешењу, поново изрећи новчану казну.

(4) Уколико инспектор оцијени да извршеник и поред изречене новчане казне из става 2. овог члана неће поступити по рјешењу, може му забранити обављање дјелатности, о чему се извршеник унапријед упозорава.

(5) Забрана из става 4. овог члана траје све док извршеник у потпуности не поступи по рјешењу.

(6) Новчану казну и забрану из ст. 2. и 4. овог члана инспектор изриче закључком на који није дозвољена жалба.

(7) Наплаћене новчане казне се не враћају.

Члан 66.

(1) Ако се обавеза изречена у рјешењу инспектора састоји у извршењу одређене радње коју умјесто извршеника може извршити неко друго лице, а извршеник је не изврши или је изврши само дјелимично, извршење се може спровести преко других лица о трошку извршеника.

(2) У случају из става 1. овог члана инспектор закључком налаже извршенику да унапријед положи износ који је потребан за подмирење трошкова извршења и одређује да се коначан обрачун између предујмљених и стварно учињених трошкова извршења утврди накнадно.

(3) Закључак из става 2. овог члана је извршан и доставља се уз обавјештење из члана 62. овог закона.

Члан 67.

(1) Ако се извршење уопште не може спровести или се не може спровести на начин дефинисан чл. 65. и 66. овог закона, рјешење се може спровести и непосредном принудом, о чему се извршеник унапријед упозорава у обавјештењу.

(2) Облик и начин непосредне принуде одређује инспектор у складу са природом изречене мјере.

Члан 68.

(1) Трошкове принудног извршења рјешења сноси извршеник који је био обавезан да изврши наложену инспекцијску мјеру.

(2) О трошковима извршења и обрачуну између предујмљених и стварно учињених трошкова извршења из члана 66. овог закона одлучује се посебним закључком након спроведеног поступка принудног извршења.

(3) Против закључка из става 2. овог члана је дозвољена посебна жалба.

Члан 69.

(1) Рјешење инспектора које гласи на новчану обавезу принудно извршава Пореска управа у складу са законом.

(2) На извршно рјешење инспектор ставља клаузулу извршности и рјешење доставља Пореској управи на поступак принудне наплате.

Члан 70.

Одредбе овог закона о принудном извршењу рјешења примјењују се и за принудно извршење закључка.

Члан 71.

(1) У поступку инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да узме узорке за лабораторијску анализу.

(2) Трошкове анализа сноси:

1) увозник, без обзира на резултате анализе,

2) произвођач или увозник у случају потребе да се анализом провјере информације о исправности производа која је утврђена ван Републике Српске, без обзира на резултат анализе, а уколико произвођач, односно увозник није на територији Републике Српске, трошкове сноси субјекат надзора,

3) сви други субјекти надзора, ако анализа покаже да је узорак неисправан.

(3) Правилник којим се прописује поступак узимања узорака, њиховог чувања, начин достављања стручним лабораторијама и трошкова поступка узорковања доноси директор Инспектората, уз сагласност Владе.

Члан 72.

(1) Инспектор обиљежава мјеру забране изречену у поступку инспекцијског надзора, а може и одузети опрему, уређаје, средства за рад, превозна и друга средства или њихове дијелове ради обезбјеђења поштовања забране.

(2) Правилник којим се прописује начин обиљежавања мјера забране изречених у поступку инспекцијског надзора доноси директор Инспектората, уз сагласност Владе.

Члан 73.

(1) Инспектор одузима робу у случајевима прописаним овим или посебним законом.

(2) О одузимању робе инспектор доноси рјешење.

(3) Рјешење и потврда о одузетој роби су документи на основу којих се роба преузима и складишти, а након спроведеног поступка и коначности рјешења о одузимању робе, врши продаја робе.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, одузета роба се може одмах продати ако је подложна пропадању или ако њено чување изискује трошкове који су несразмјерно велики у односу на вриједност робе.

(5) Одузету робу из става 1. овог члана, осим одузетих дрвних сортимената којим управља надлежно јавно предузеће, инспектор предаје организационој јединици Инспектората надлежној за ускладиштење, чување и располагање робом одузетом у поступку инспекцијског надзора, која је одговорна за чување робе.

(6) Инспектор обавјештава јавно предузеће из става 5. овог члана о коначности рјешења.

(7) Средства добијена продајом робе из става 1. овог члана приход су буџета Републике Српске, изузев средстава добијених продајом одузетих дрвних сортимената, која се расподјељују у складу са посебном уредбом Владе из члана 74. овог закона.

Члан 74.

Начин ускладиштења, чувања и располагања робом одузетом у поступку инспекцијског надзора уредбом прописује Влада.

Члан 75.

(1) О одузимању робе и других ствари инспектор сачињава потврду.

(2) Потврда из става 1. овог члана садржи податке о: имену и презимену, односно називу субјекта надзора, времену и мјесту одузимања, правном основу за одузимање, врсти, количини и другим за идентификацију важним обиљежјима робе и других ствари и потпис инспектора.

Члан 76.

У поступку инспекцијског надзора, на питања која нису регулисана овим законом примјењиваће се одредбе Закона о општем управном поступку.

ГЛАВА IV КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 77.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако не поступи по рјешењу инспектора.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник, одговорно лице у правном лицу, односно одговорно лице у републичком органу и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 400 КМ до 1.200 КМ.

Члан 78.

(1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако:

1) инспектору не дозволи или не омогући вршење инспекцијског прегледа или не пружи обавјештења и не стави на увид исправе, односно податке који су потребни за вршење прегледа, не обезбиједи услове неопходне за несметан рад и утврђивање чињеничног стања (члан 41. став 1),

2) не поступи по налогу инспектора који је дат током вршења инспекцијског прегледа (члан 41. став 3),

3) онемогући вршење инспекцијског прегледа, тако да и упркос достављеном позиву не присуствује вршењу инспекцијског прегледа или не обезбиједи присуство другог лица у инспекцијском прегледу (члан 46),

4) не поступи по налогу инспектора да у року који му инспектор одреди не припреми или достави тачне и потпуне податке, обавјештења и друге материјале који су потребни за обављање инспекцијског надзора (члан 48),

5) у остављеном року не отклони утврђене незаконитости, неправилности и недостатке у раду, чије је отклањање инспектор наложио у записнику (члан 49. став 4. тачка 2),

6) у остављеном року не обавијести инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима (члан 49. став 4. тачка 3).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник, одговорно лице у правном лицу, односно одговорно лице у републичком органу управе и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 200 КМ до 600 КМ.

(4) Новчаном казном од 100 КМ до 300 КМ казниће се физичко лице које на захтјев инспектора не стави на увид исправе којима се може утврдити његов идентитет (лична карта, пасош и слично), (члан 37. тачка 1).

(5) Новчаном казном од 200 КМ до 600 КМ казниће се физичко лице које не дозволи вршење инспекцијског прегледа када постоји основана сумња да се у његовим објектима налазе предмети који су у вези са инспекцијским прегледом (члан 43. став 1).

Члан 79.

(1) Новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ казниће се за прекршај правно лице ако у прописаном року писмено не обавијести инспектора о извршењу рјешења (члан 42).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и предузетник, одговорно лице у правном лицу, односно одговорно лице у републичком органу управе и органу јединице локалне самоуправе новчаном казном од 200 КМ до 600 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и физичко лице новчаном казном од 100 КМ до 300 КМ.

ГЛАВА V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 80.

Поступци који до дана ступања на снагу овог закона нису окончани по одредбама Закона о инспекцијама у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске”, бр. 74/10, 109/12, 117/12 и 44/16), окончаће се по одредбама тог закона.

Члан 81.

Инспекторат ће преузети инспекторе рада и здравствене инспекторе који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе, затечене на тим пословима са даном ступања на снагу овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 82.

(1) Влада ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети следеће подзаконске акте:

- 1) Уредбу о прибављању и размјени података (члан 14),
- 2) Уредбу о садржају, облику и изгледу службене легитимације и значке инспектора (члан 33),
- 3) Уредбу о начину ускладиштења, чувања и располагања робом одузетом у поступку инспекцијског надзора (члан 74).

(2) Директор Инспектората ће у року од шести мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети следеће подзаконске акте:

- 1) Правилник о садржају и начину вођења седмичних, мјесечних и годишњих планова рада по субјектима надзора (члан 11),
- 2) Правилник о врстама стручне спреме за одређено инспекцијско звање, односно одређену област надзора (члан 30),
- 3) Правилник о изгледу и начину коришћења службених униформи (члан 34),
- 4) Правилник о посебном надзору и интерној контроли (члан 39),
- 5) Правилник о вођењу евиденција о извршеним инспекцијским прегледима (члан 52),
- 6) Правилник о поступку узимања узорка, њиховог чувања, начин достављања стручним лабораторијама и трошкова поступка узорковања (члан 71),
- 7) Правилник о начину обиљежавања мјера забране изречених у поступку инспекцијског надзора (члан 72).

Члан 83.

До доношења нових подзаконских аката примјењују се подзаконски акти донесени на основу Закона о инспекцијама у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске”, бр. 74/10, 109/12, 117/12 и 44/16), уколико нису у супротности са овим законом.

Члан 84.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о инспекцијама у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске”, бр. 74/10, 109/12, 117/12 и 44/16).

Члан 85.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ИНСПЕКЦИЈАМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о инспекцијама Републике Српске садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 10. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује организацију, надлежност и рад државних органа и у члану 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, према којем Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.02-020-2929/19 од 2. септембра 2019. године, уставни основ за доношење Закона о инспекцијама Републике Српске садржан је у Амандману XXXII став 1. тачка 10. на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује организацију, надлежност и рад државних органа, и у члану 70. став 1. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

Образлажући разлоге за доношење овог закона, у складу са чланом 41. став 1. тачка 5) Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), обрађивач је навео да је Програмом економских реформи Републике Српске за период 2019–2021. година („Службени гласник Републике Српске“, број 122/18), реформским мјерама у области Пословно окружење и смањење неформалне економије предвиђена реформа Инспектората, те да се овим законом настоје отклонити препреке за раст и конкурентност пословног окружења уочене у области инспекцијског надзора.

У односу на важећи Закон, овим законом проширена су одређена овлашћења инспектора, увођењем нове категорије инспектора – инспектор за посебни надзор и интерну контролу, те је предложена нова мјера – савјетодавна и стручна подршка инспектора одређеним категоријама субјеката надзора која за циљ има превентивно дјеловање.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и, не упуштајући се у цјелисходност предложених норми, обрађивачу дао примједбе и сугестије које се односе на усклађивање предложеног текста Закона са другим законима, прецизирање и јасније формулисање одређених одредаба, те усаглашавање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске.

Обрађивач је прихватио и у текст Закона уградио сугестије које су се односиле на усаглашавање појединих формулација са Кривичним закоником Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 64/17), као и на прецизирање и усаглашавање овлашћења инспектора за посебни надзор и интерну контролу са одредбама Устава и Кривичног законика.

Такође, уважене су примједбе у вези са јаснијим дефинисањем норми које се односе на предузимање мјера и радњи (коришћење услуга или куповина робе) без претходне најаве и предочавања службене легитимације субјекту надзора, у оквиру вршења инспекцијског надзора.

Обрађивачу је указано и на потребу детаљнијег уређивања одредаба којима се прописује начин ускладиштења, чувања и располагања робом одузетом у поступку инспекцијског надзора, будући да то представља законску материју, а што је прихваћено и уграђено у текст Закона.

Примједбе Републичког секретаријате за законодавство дате на текст Закона које су се односиле на потребу усаглашавања предложеног текста Закона са материјалним прописима којима се уређују области које су предмет инспекцијског надзора и са Законом о прекршајима Републике Српске, обрађивач Закона је, у складу са сугестијама датим на сједници Владе, прихватио сугестије и уградио их у текст Закона.

У складу са т. 4) и 12) Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), обрађивач наводи да је текст Закона, који је сачинила Радна група именована Рјешењем Владе, достављен Савезу синдиката Републике Српске, Унији послодаваца Републике Српске, Привредној комори Републике Српске и Синдикату управе Републике Српске, те да је Радна група разматрала све достављене примједбе и сугестије, од којих је већина прихваћена и уграђена у текст Нацрта закона.

Имајући у виду да је Закон усаглашен са Уставом, правним системом Републике Српске, као и са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Нацрт закона о инспекцијама Републике Српске може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.03-020-2926/19, од 22. августа 2019. године, о усклађености Нацрт закона о инспекцијама Републике Српске са правном тековином Европске уније и праксом и стандардима Савјета Европе, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о инспекцијама Републике Српске, није установљено да постоје извори права Европске уније који уређују материју достављеног нацрта, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјенљиво“.

У Мишљењу се такође наводи да на нивоу Европске уније материја инспекцијског надзора није регулаторно обједињена и обрађена посредством једног прописа, већ се ова материја уређује на секторском нивоу, те је стога у даљем нормирању области надзора над тржиштем путем *lex specialis* и других аката Републике Српске потребно водити рачуна о преузимању секторских извора права Европске уније.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Програмом економских реформи Републике Српске за период 2019–2021. година („Службени гласник Републике Српске“, број 122/18), реформским мјерама у области Пословно окружење и смањење неформалне економије, предвиђена је реформа Инспектората. Као кључне препреке за раст и конкурентност у области пословног окружења и смањења неформалне економије у области инспекција, препознате су слjedeће препреке: преклапање инспекцијских контрола код субјеката надзора од стране два нивоа инспекција, непостојање координације између републичког и локалног нивоа инспекција, изрицање више репресивних мјера, у односу на

превентивне мјере. Осим тога, имајући у виду чињеницу да је Закон о инспекцијама у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске”, бр. 74/10, 109/12, 117/12 и 44/16), са одговарајућим измјенама и допунама у примјени је од 2010. године, да је током примјене мијењано више од половине чланова основног текста Закона, то је, сходно одредби члана 59. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 24/14) потребно приступити доношењу новог закона. Програмом економских реформи, доношење новог закона о инспекцијама планирано је у четвртном кварталу 2019. године.

У односу на важећи Закон о инспекцијама у Републици Српској, у циљу смањења неформалне економије, проширена су овлашћена инспектора, увођењем нове категорије инспектора – инспектор за посебни надзор и интерну контролу, који, у случају постојања сазнања да се у стану или другом простору обавља дјелатност или пружају услуге које нису обухваћене рјешењем, односно одобрењем надлежног органа или за које субјекат контроле нема рјешење, односно одобрење надлежног органа, инспектор за посебни надзор и интерну контролу овлашћен је да, уз претходну писмену сагласност власника или корисника стана или другог простора, а у одсуству сагласности након прибављене наредбе надлежног суда и у присуству два свједока, уђе у стан или други простор, утврди чињенично стање и то документује записником.

Са намјером да се избјегне дуплирање, односно преклапање инспекцијских контрола предложено је усклађивање планова рада републичких инспектора и инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе, ради унапређења координације рада инспекција и дјелотворности инспекцијског надзора и праћење њихове реализације.

Како би се и кроз инспекцијски надзор допринијело расту привреде и конкурентности у области пословног окружења, предложена су нова овлашћења којима се појачава превентивно дјеловање Инспектората, а који се огледа у пружању савјетодавне помоћи субјектима надзора.

Цијенећи досадашње напоре Инспектората да обезбиједи ефикасне механизме за утврђивање правилног и потпуног чињеничног стања, прописана је могућност да инспектор предузима све потребне мјере и радње, ради утврђивања тачног чињеничног стања, без претходне најаве и предочавања службене легитимације субјекту надзора. У зависности од природе контроле, односно од дјелатности којом се субјекат контроле бави, инспектор је, ако се на други начин не могу обезбиједити потребни докази или би то било значајно отежано, овлашћен купити производ или наручити услугу уколико је то начин утврђивања чињеничног стања. Предузимање наведених радњи се не сматра подстрекавањем или навођењем контролисаног лица на чињење прекршаја.

Предложеним законом прописано је доношење подзаконских аката који се односе на електронску комуникацију инспектора, кроз увођење заједничког информационог система, као и оснивање организационе јединице за располагање одузетом робом у саставу Инспектората, узимајући у обзир да је начин располагања одузетом робом у претходном периоду било ријешено путем Републичке дирекције за робне резерве, а која је престала да постоји.

Предложеним законом дефинисано је да координацију активности и процеса између Инспектората, Министарства унутрашњих послова и Пореске управе, врши заједничко радно тијело, које именује Влада.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона одређује се предмет овог закона.

Чланом 2. овог закона дефинише се инспекцијски систем Републике Српске који чине инспекције Инспектората и инспекције у јединицама локалне самоуправе и одређује општи циљ инспекцијског надзора.

Чланом 3. овог закона прописује се да инспекцијски надзор врше републички инспектори на читавој територији Републике Српске, а инспектори јединице локалне самоуправе на територији своје јединице локалне самоуправе и у којим звањима (инспектор за храну, тржишни инспектор, пољопривредни инспектор, ветеринарски инспектор, водни инспектор, саобраћајни инспектор, урбанистичко-грађевински инспектор и еколошки инспектор). Републички инспектори могу обављати надзор и из надлежности инспектора јединица локалне самоуправе, а прописано је и да републички инспектори могу обављати надзор и на подручју јединица локалне самоуправе гдје нису организовани повјерени инспекцијски послови.

Чланом 4. овог закона врши се упућивање на примјену општих прописа којима се уређује оснивање, организација и рад органа управе, ако овим законом није другачије прописано.

Чланом 5. овог закона дефинишу се поједини појмови који се користе у овом закону и одређује да употреба језичких израза за означавање мушког или женског рода подразумијева оба рода, а ради усклађивања овог закона са одредбама закона којим се уређује равноправност полова.

Чланом 6. овог закона прописује се да Инспекторат, као самостална републичка управа врши инспекцијске, управне, стручне и друге послове који се односе на извршавање закона и других прописа, те друга руководна и организациона питања.

Чланом 7. овог закона прописан је надзор над радом Инспектората, обавеза извјештавања Владе, као и обавеза достављања шестомјесечних информација ресорним министарствима о извршеном инспекцијском надзору надлежне инспекције.

Чланом 8. овог закона уређује се инспекцијски надзор које врше јединице локалне самоуправе као повјерене послове.

Чланом 9. овог закона прописује се да јединице локалне самоуправе организују обављање повјерених инспекцијских послова у оквиру општинске, односно градске управе. Потребан број инспектора по областима надзора у јединицама локалне самоуправе, утврђује јединица локалне самоуправе уз претходну сагласност Инспектората, уважавајући одредбе прописа којима се уређује област локалне самоуправе о потребном броју службеника јединица локалне самоуправе. Повјерени послови јединицама локалне самоуправе треба да подразумијевају и њихово право, али и њихову обавезу да организују инспекције које обављају законом повјерене послове.

Овим чланом уређује се и питање постављања инспектора у јединицама локалне самоуправе, даје се могућност инспекторима једне јединице локалне самоуправе да трајно обављају послове инспекцијског надзора на територији друге јединице локалне самоуправе на основу споразума надлежних органа јединица локалне самоуправе, а то отвара могућност вршења инспекцијског надзора и у малим и неразвијеним општинама које не могу обезбиједити вршење инспекцијских послова због недостатка кадра и/или финансијских средстава. На идентичан начин питање сагласности за постављење инспектора и сагласности за обављање послова инспекцијског надзора на територији друге јединице локалне самоуправе уређено је важећим Законом о инспекцијама у Републици Српској.

Чланом 10. овог закона прописује се могућност да инспектор из једне јединице локалне самоуправе на основу овлашћења Инспектората може у одређеној области извршити инспекцијски надзор на територији друге јединице локалне самоуправе.

Ради се о једнократном преношењу мјесне надлежности из оправданих разлога. Постоје и други оправдани разлози због којих је било потребно дозволити овакву могућност (нпр. поднесен захтјев за изузеће јединог општинског/градског инспектора, сумња у пристрасност општинског/градског инспектора у вези с неким конкретним предметом, и сл.). Прописано је да инспектор у саставу јединице локалне самоуправе на основу овлашћења Инспектората може у одређеној области вршити инспекцијски надзор из надлежности или дјелокруга инспекције Инспектората, а таква рјешења садржи и важећи Закона о инспекцијама у Републици Српској.

Чланом 11. овог закона одређује се вршилац управног надзора над радом инспекција јединица локалне самоуправе у дијелу повјерених послова инспекцијског надзора. Одређују се овлашћења Инспектората у вршењу надзора над обављањем повјерених послова инспекцијског надзора на начин да се поред општих овлашћења у надзору уређених Законом о републичкој управи, додају и одређена специфична овлашћења. Уређује се обавеза и методологија извјештавања Инспектората о извршењу повјерених послова.

У односу на раније законско рјешење, како би се избјегло дуплирање инспекцијског надзора, предложено је да инспектори који послове инспекцијског надзора обављају у јединицама локалне самоуправе подносе Инспекторату редовне седмичне планове рада/контрола по субјектима надзора. Инспекторат, путем главног републичког инспектора, врши усклађивање седмичних планова, са седмичним плановима рада/контролама по субјектима надзора републичких инспектора, ради унапређења координације рада инспекција и дјелотворности инспекцијског надзора и прати њихову реализацију, а нарочито усклађивање планова инспекцијског надзора и рада инспекција, размјену информација у вршењу инспекцијског надзора, унапређење инспекцијског надзора на основу информација из достављених седмичних планова рада и извршених инспекцијских прегледа.

Иако је неизвршавање прописаних обавеза, односно неизвршавање, несавјесно, односно неблаговремено извршавање радних дужности прописано као тежа повреда радних дужности, прописивањем одредбе да је инспектор у јединицама локалне самоуправе дужан континуирано пратити стање из своје области и благовремено предузимати мјере из своје надлежности, настоји се појачати одговорност инспектора, односно указати на обавезу континуираног праћења стања у областима које инспектор покрива, нарочито имајући у виду чињеницу да се, будући да се ради о јединицама локалне самоуправе, појаве брже примјете, због чега је потребно обезбиједити и благовремено реаговање.

Чл. 12. до 14. овог закона се уређују односи инспекцијских и других органа и обавезују на узајамну сарадњу.

Чланом 15. овог закона због значаја проблематике, утврђује се надлежност инспектора да у оквиру своје редовне надлежности, инспекцијски надзор над примјеном прописа којима се уређују општи услови обављања дјелатности, односно посједовање рјешења о упису у одговарајући регистар, сједиште и назив (фирма-пословно име) субјекта надзора врше сви инспектори овлашћени овим законом, док инспекцијски надзор над примјеном прописа који налажу прибављање посебне сагласности или другог одобрења надлежних институција након прибављања рјешења о регистрацији, врше надлежне инспекције свака из своје стварне надлежности према посебним прописима.

Чл. 16. до 28. овог закона уређује се питање надлежности и дјелокруга рада инспектора. При том ваља посебно напоменути да се преузета рјешења из важећег Закона о инспекцијама у Републици Српској.

Чланом 29. овог закона прописано је да се инспекцијски послови, у односу на послове истог степена сложености у оквиру републичких органа управе и локалне самоуправе сматрају пословима са посебним и отежаним условима рада.

Чланом 30. овог закона уређују се посебни услови за стицање инспекцијског звања.

Чланом 31. овог закона прописују се посебни случајеви одговорности инспектора.

Чланом 32. овог закона прописују се ограничења у обављања додатних дјелатности инспектора. Услови и случајеви у којима се може дати посебно одобрење за обављање додатне активности примјењиваће се одредбе посебног прописа којим је то питање регулисано.

Чланом 33. прописује се да инспектор има службену легитимацију и значку.

Чланом 34. уређује се да инспектори моги имати униформу чији изглед и начин употребе посебним актом прописује Инспекторат, уз сагласност Владе.

Чланом 35. прописује се да се поступак инспекцијског надзора покреће по службеној дужности.

Чланом 36. прописује начин вођења инспекцијског поступка.

Чл. 37. до 38. прописује права и дужности инспектора у поступку инспекцијског надзора.

Чланом 39. овог закона прописана је нова категорија инспектора - инспектор за посебни надзор и интерну контролу. Ради се о службеницима Инспектората, који су овлашћени да спроводе посебан инспекцијски преглед и интерну контролу са циљем утврђивања незаконитог рада, недоличног понашања инспектора и осталих евентуалних злоупотреба које је извршио инспектор, као и вршење поновног инспекцијског прегледа, ако сматра да претходни инспекцијски преглед други инспектор није извршио у складу са прописима.

У чл. 40. до 43. садржане су одредбе о субјекту надзора, као и другим учесницима у поступку инспекцијског надзора, њиховим правима и обавезама.

С обзиром на досадашњу праксу појединих другостепених органа и ставове судова у управним споровима, овим, али и ранијим законским рјешењем, дефинисан је субјекат надзора у поступку инспекцијског надзора. Имајући у виду чињеницу да се у управном поступку рјешава о правима, обавезама или правним интересима појединаца, правних лица и других странака, у инспекцијском надзору се врши „испитивање“, односно утврђивање (инспекцијски преглед) примјењује ли странка (субјекат надзора) у свом раду прописе који регулишу такав рад. Ако инспекцијским прегледом инспектор утврди да субјекат контроле не примјењује прописе којима се регулише његов рад или их не примјењује како треба, инспектор, одговарајућим правним средством, с циљем да се утврђена неправилност отклони, принуди субјекта контроле да неправилност отклони и успостави стање у складу са прописом. Инспектор то најчешће чини примјењујући одговарајућу инспекцијску мјеру коју изриче рјешењем. Изречена мјера рјешењем инспектора увијек представља одређивање прописане обавезе за субјекта контроле, било да се та обавеза састоји у дужности субјекта надзора да нешто учини или у дужности да нешто не чини. Дакле, рјешење инспектора је увијек рјешење о примјени неке управне мјере којом налаже субјекту контроле одређену обавезу, па је и оправдано овим законом јасније дефинисати странку у инспекцијском поступку на коју се обавеза из рјешења инспектора односи. У управном поступку учествује једна или више странака, а у инспекцијском поступку учествује само једна странка, док инспектор инспекцијски надзор врши по службеној дужности независно од чињенице да ли је инспекцијски поступак инициран нечијим захтјевом, сазнањем инспектора и слично.

Субјекту надзора је омогућено да даје примједбе на понашање инспектора и тачност утврђеног чињеничног стања. У току инспекцијског прегледа, субјекат инспекцијског надзора је, на захтјев инспектора, дужан дозволити и омогућити несметано вршење инспекцијског прегледа, поступати по налогу инспектора, те обезбиједити услове неопходне за несметан рад и утврђивање чињеничног стања. Инспектор може од субјекта надзора затражити извршење поједине радње и током вршења инспекцијског прегледа како би на потпунији начин утврдио чињенично стање, а субјекат надзора обавезан је извршити.

За питања прекршајне одговорности, за несметано вршење инспекцијског надзора и извршење наређених мјера одговара субјекат надзора и одговорно лице у субјекту надзора.

Као и до сада, установљена је обавеза извршења наложених мјера, те дужност писменог обавјештавања инспектора да је поступио по рјешењу, и то одмах, а најкасније у року од три дана од истека рока одређеног за поступање по рјешењу.

Новина у односу раније законско рјешење се огледа у прецизирању одредбе члана 42. овог закона, да се уз обавјештење извршеним мјерама доставља и доказ о извршењу наложених мјера, уколико природа извршења мјере то дозвољава, чиме се инспекцијски надзор скратили, јер инспектор не би морао ићи у контролу извршења рјешења, а што би утицало и на трошкове инспекцијског надзора.

У поступку инспекцијског надзора, поред субјекта надзора могу се појавити друга лица која немају својство субјекта надзора. Међутим, Закон им намеће дужност да дозволе вршење инспекцијског прегледа у случајевима када постоји основана сумња да се у њиховим објектима или просторијама обавља дјелатност или налазе предмети који су у вези са инспекцијским надзором. За ометања или спречавања вршења инспекцијског прегледа, инспектор према таквим лицима има сва овлашћења која у инспекцијском надзору има према субјекту надзора. Поред ових, и друга лица која су у вези са вршењем инспекцијског прегледа обавезна су на захтјев инспектора дати на увид исправе којима се може утврдити њихов идентитет.

Чланом 44. овог закона је у односу на раније законско рјешење прецизирана врста инспекцијског прегледа, који се може спровести као непосредни инспекцијски преглед а спроводи се директним увидом у опште и појединачне акте, услове и начин рада и поступања субјекта надзора у вези са придржавањем прописа и представља основни метод утврђивања чињеничног стања у поступку инспекцијског надзора, односно као посредни инспекцијски преглед који се спроводи увидом у достављене податке и документацију. Оправдање за овакво нормирање налазимо у чињеници да свака инспекцијска контрола не захтијева боравак инспектора на терену. Уколико се ради о контроли која за предмет има провјеру прописане документације, омогућено је да се таква контрола, кроз посредни инспекцијски преглед обави увидом у достављене податке и документацију у службеним просторијама органа, а то не захтијева непосредно присуство инспектора код субјекта надзора.

Чланом 45. овог закона прописане су врсте инспекцијског прегледа, а прегледи могу бити редовни, ванредни, посебни, контролни преглед и допунски. Редовни инспекцијски преглед врши се у складу са периодичним програмом рада Инспектората. Ванредни инспекцијски преглед врши се када дође до промјена околности у односу на периодични план рада, а реализује се уколико то затражи орган који је надлежан за вршење надзора над радом Инспектората или ресорно министарство, односно по основу иницијатива других органа, правних или физичких лица. Контролни инспекцијски преглед врши се ради утврђивања извршења мјера које су наложене контролисаном субјекту у оквиру редовног, ванредног и посебног инспекцијског прегледа. Новина у односу на раније законско рјешење односи се на посебан и

допунски инспекцијски преглед, а односи се на инспекторе за посебни надзор и интерну контролу из члана 39. овог закона. Допунски инспекцијски преглед врши се ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном, посебном или контролном инспекцијском прегледу, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски преглед, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног, посебног или контролног инспекцијског прегледа.

Чл. 46. до 48. овог закона уређено је поступање субјекта надзора у току инспекцијске контроле. Инспекцијски преглед се врши уз присуство субјекта надзора, односно одговорног лица у субјекту надзора или другог лица које обавља послове код субјекта надзора. Ако инспектор не затекне одговорно или друго лице, а није могуће извршити инспекцијски преглед без присуства неког од њих, инспектор оставља позив одговорном лицу да у одређено вријеме буде присутно вршењу инспекцијског прегледа или да обезбиједи присуство другог лица. Ако одговорно или друго лице субјекта надзора и поред позива не буде присутно у одређено вријеме, сматра се да није омогућио вршење инспекцијског прегледа. У оваквом случају ће у мјесту гдје је требао извршити инспекцијски преглед инспектор оставити нови позив да одговорно лице или друго лице субјекта надзора у одређено вријеме буде присутно ради вршења прегледа, уз упозорење да ће субјекту надзора у случају поновног неодржавања изрећи мјера забране обављања дјелатности у складу с овим законом. Ако се субјекат надзора и поред позива не одазове, изриче му се мјера забране обављања дјелатности. Изречена забрана траје све док се инспектору не омогући обављање инспекцијског надзора.

Уколико инспекцијском прегледу није присуствовало одговорно или овлашћено лице, инспектор у мјесту инспекцијског прегледа оставља један примјерак записника о извршеном инспекцијском прегледу са упозорењем да субјекат надзора може у року од три дана приговорити на записником утврђено чињенично стање и то поткријепити ваљаним доказима. Право субјекта надзора на оспоравање утврђеног чињеничног стања не утиче на даљи ток вођења поступка.

Чл. 49. и 50. овог закона прописано је да инспектор сачињава записник о инспекцијском прегледу на мјесту вршења инспекцијског прегледа током непосредног инспекцијског надзора. Изузетно, кад због обима и сложености инспекцијског надзора, његове природе и околности није могуће сачинити записник у току инспекцијског прегледа, записник се сачињава у службеним просторијама органа, у року од три дана од дана извршеног прегледа. Инспектор сачињава записник о инспекцијском прегледу у службеним просторијама када се врши и посредни инспекцијски преглед. Записник о инспекцијском прегледу садржи: чињенично стање, опис незаконитости, неправилности и недостатака у раду, уколико су утврђене, мјере и начин отклањања утврђених незаконитости, неправилности и недостатака у раду, уколико је мјера овим или посебним законом прописана и обавезу субјекта надзора да обавијести инспектора о отклоњеним незаконитостима, неправилностима и недостацима и рок за достављање извјештаја.

Инспектор и овлашћено, одговорно или друго лице субјекта надзора које је присуствовало инспекцијском прегледу потписују записник након завршеног инспекцијског прегледа. Ако овлашћено, одговорно или друго лице субјекта надзора одбије да потпише записник, инспектор констатује разлоге његовог одбијања. Одбијање потписивања записника не задржава даље вођење поступка. Субјекту надзора уручује се или доставља примјерак записника. Један примјерак записника о обављеном инспекцијском надзору поводом повреде радника на раду и у вези са радом, код послодавца, обавезно се уручује или доставља повријеђеном раднику или његовом

овлашћеном заступнику, а у случају смртне повреде члану његове породице, ако то у писаном облику буде тражено.

Чланом 51. овог закона је прописано да Инспекторат организује службене савјетодавне посјете привредним субјектима који су регистровани у периоду краћем од годину дана и који улазе у категорију микро привредних субјеката (привредна друштва и предузетници).

Чланом 52. прописана је дужност вођења евиденције о извршеним инспекцијским прегледима, као и других прописаних евиденција.

Чланом 53. прописана је нова одредба према којој инспектор може у случају основане сумње да лице обавља дјелатност у супротности са законом, ради доказивања, куповати робу или користити услуге, без претходне најаве и предочавања службене легитимације. Наведено се не сматра подстрекавањем или навођењем контролисаног лица на чињење прекршаја.

Чл. 54. до 58. уређује се предузимање мјера и радњи у инспекцијском прегледу. Уколико инспектор у вршењу инспекцијског надзора утврди да је повријеђен пропис, донијеће рјешење којим ће наложити отклањање неправилности и одредити начин и рок за њихово отклањање, забранити вршење или предузимање радњи које су у супротности са прописима, до отклањања неправилности, те предузети и друге мјере и радње предвиђене посебним прописима.

Уколико субјекат надзора не посједује одобрење за рад или није регистрован за обављање дјелатности или када инспектор оцијени да се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вриједности или када је у питању заштита другог важног јавног интереса управне мјере и радње ће изрећи и усмено или на записник, а у року од три дана од дана изрицања рјешења, обавезан је донијети писмени отправак рјешења. Ако инспектор у вршењу инспекцијског надзора из утврди да субјекат надзора не посједује рјешење о упису у судски регистар, односно да не посједује рјешење о регистрацији предузетника, рјешењем ће изрећи мјеру забране обављања незаконите дјелатности до отклањања неправилности. У случају изрицања мјере забране инспектор ће, по потреби, одузети робу, опрему, уређаје, средства за рад, превозна и друга средства или њихове дијелове ради онемогућавања даљег обављања дјелатности. Инспектор обавјештава Пореску управу о предузетим мјерама и доставља записник о извршеном инспекцијском прегледу ради утврђивања пореске основице и наплате пореске обавезе. На оваква начин ће поступати и инспектори Пореске управе и инспектори Републичке управе за игре на срећу у заједничким контролама чији предмет буде надзор над поштовањем одредаба о регистрацији субјеката за обављање одређене дјелатности у складу са посебним прописима.

Инспекцијске мјере инспектор изриче усменим рјешењем у случајевима нерегистрованог обављања дјелатности, уколико се на тај начин отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, животиња, имовину веће вриједности и опасност по животну средину или је у питању заштита другог важног јавног интереса. У овим случајевима инспектор је дужан да у року од три дана од дана извршеног прегледа донесе писмени отправак рјешења, те да обилежи забрану.

Чл. 59. и 60. овог закона прописан је поступак изјављивања жалбе и дозвољавања одложеног дејства жалбе.

Против рјешења инспектора може се изјавити жалба ресорном министарству у року од осам дана од дана достављања рјешења. У случајевима када је ресорно министарство субјекат надзора, жалба против рјешења инспектора није дозвољена, али се може покренути управни спор. С обзиром на то да ресорно министарство не може бити и субјекат надзора и другостепени орган за рјешавање по жалби инспектора у

истом предмету, то се предлагач одлучио за коначност рјешења који се донесу у поступцима инспекцијског надзора у којима су ресорна министарства субјекти надзора.

Жалба изјављена на рјешење инспектора не одлаже извршење рјешења. Наиме, инспектор у правилу налаже извршење одређене радње са циљем да субјекат контроле отклони повреду закона коју је инспектор утврдио током контроле, дакле, налаже отклањање неправилности која најчешће не трпи одлагање, па је самим тим нелогично да се одлаже извршење наложене мјере јер противправно стање остаје и након извршеног инспекцијског надзора. На овај начин се штити јавни интерес, подиже ниво примјене прописа и подиже рејтинг овог органа. Изузетно, на образложен приједлог жалиоца изјављеног у жалби, може се дозволити да жалба одлаже извршење рјешења до доношења одлуке по истој, ако жалитељ учини вјероватним да би извршењем рјешења наступила знатна материјална штета која се на други начин не може отклонити, а одлагање се не противи јавном интересу. Како је инспекцијски надзор посао управе од општег интереса за Републику Српску, а првенствено има за циљ остваривање и заштиту јавног интереса, којим се настоји обезбиједити и заштита права и интереса грађана, правних и других лица, предузимањем инспекцијских мјера како би се утврђено стање и пословање ускладило са прописима, сматрамо да је сасвим оправдано прописивање неодложног дејства жалбе, као и жалбеног рока од осам дана којим се настоји на бржи начин окончати одлучивање по инспекцијском предмету, а самим тим и успостављање законитог стања у раду субјеката контроле.

Чл. 61. до 70. овог закона предложена су законска рјешења која имају за циљ да се оствари ефикаснији и ефективнији начин спровођења управних одлука инспектора, што и јесте суштински циљ инспекцијског надзора. Субјекат надзора обавезан је да поступи, односно поступа по рјешењу инспектора, а ако то не учини, инспектору на располагању стоји разрађен и ефикасан начин спровођења донесених одлука. Извршење рјешења инспектора се покреће на основу рјешења које је постало извршно и извршеног инспекцијског прегледа којим је утврђено да извршеник није извршио мјере изречене у рјешењу или их је извршио само дјелимично. Рјешења инспектора који гласе на новчане обавезе субјекта надзора принудно се извршавају преко Пореске управа по прописима које она примјењује. На извршно рјешење инспектор ставља клаузулу извршности и рјешење доставља Пореској управи на поступак принудне наплате. На писмени приједлог извршеника може се у оправданим случајевима дозволити одлагање извршења рјешења ако законом или другим прописом није искључена могућност почека за извршење мјере и ако се то се не противи јавном интересу.

Уколико извршеник сам не изврши обавезу из рјешења инспектора, инспектор га обавјештава о начину принудног извршења рјешења (изрицањем новчане казне све до потпуног извршења извршеникове обавезе или ангажовањем других лица да изврше налог инспектора на терет извршеника). Прописане новчане казне, које се користе као средство принуде су у односу на важећи Закон повећане у односу на предузетника и физичко лице као извршеника, а износе 1.000 КМ за одговорно лице у правном лицу, државном органу, организацији и органу јединице локалне самоуправе, за предузетника 1.000 КМ, а физичко лице у износу од 500 КМ. У односу на важећи Закон, повећане су казне за одговорна лица, и то са 500 КМ на 1000 КМ за предузетника, односно са 200 КМ на 500 КМ за физичко лице. Ако извршеник у остављеном року сам не изврши рјешење инспектора, поред изречене новчане казне, биће упозорен да ће бити поново кажњен новчаном казном у истом износу ако у новоостављеном року не изврши рјешење инспектора. Уколико природа ствари не дозвољава пролонгирање рока који настаје понављањем изрицања новчаних казни, инспектор ће забранити обављање дјелатности извршенику.

Новчане казне су прописане у фиксном износу како би се елиминисале дилеме инспектора у којем износу изрећи казну у другом и сваком наредном случају ако извршеник неће да изврши рјешење инспектора. Одређено је вријеме трајања изречене забране обављања дјелатности, односно одређивања акта којим се поменута забрана изриче. Изречена мјера забране обављања дјелатности траје док извршеник не изврши наложену мјеру. Новчана казна и забрана изричу се закључком на који није дозвољена жалба. Наплаћене новчане казне се не враћају.

Закон предвиђа и могућност спровођења рјешења посредством других лица и непосредном принудом, о чему се извршеник унапријед упозорава, а облик и начин непосредне принуде одредиће инспектор у складу са природом изречене мјере. Трошкове принудног извршења рјешења сноси извршеник, о чему инспектор одлучује посебним закључком након спроведеног поступка принудног извршења, против кога је дозвољена посебна жалба.

Трошкове принудног извршења рјешења сноси субјекат надзора - извршеник који је био дужан извршити наложену инспекцијску мјеру. О трошковима извршења и обрачуну између предујмљених и стварно учињених трошкова извршења одлучује се посебним закључком након спроведеног поступка принудног извршења. Рјешење инспектора које гласи на новчану обавезу принудно извршава Пореска управа Републике Српске у складу са законом. На извршно рјешење инспектор ставља клаузулу извршности и рјешење доставља Пореској управи на поступак принудне наплате.

Чланом 71. овог закона уређује се поступак узимања узорака за лабораторијску анализу. У поступку инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да узме узорке за лабораторијску анализу. Трошкове анализе сноси увозник, без обзира на резултате анализе, произвођач или увозник у случају потребе да се анализом провјере информације о исправности производа која је утврђена ван Републике Српске, без обзира на резултат анализе, а уколико произвођач, односно увозник нису на подручју Републике Српске, трошкове сноси субјекат надзора и сви други субјекти надзора ако анализа покаже да је узорак неисправан. Пропис о поступку узимања узорака, њиховог чувања, начин достављања стручним лабораторијама и трошкова поступка узорковања доноси директор Инспектората уз сагласност Владе.

Чланом 72. овог закона уређује се поступак обиљежавања забрана изречених у поступку инспекцијског надзора, те даје овлашћење Инспекторату за доношење подзаконског прописа. Инспектор обиљежава забрану изречену у поступку инспекцијског надзора, а има овлашћења да одузме опрему, уређаје, средства за рад, превозна и друга средства или њихове дијелове ради обезбјеђења поштовања забране. Пропис о начину обиљежавања забрана изречених у поступку инспекцијског надзора доноси директор Инспектората уз сагласност Владе.

Чл. 73. до 75. овог закона уређен је поступак одузимања робе и поступање са одузетим робом у случајевима прописаним овим или посебним законом. Инспектор рјешењем одузима робу у случајевима прописаним овим или посебним законом, а начин ускладиштења, чувања и располагања робом одузетом у поступку инспекцијског надзора биће уређен посебним прописом Владе. Документ који прати поступак одузимања робе, служи за њену идентификацију, а садржи податке о имену и презимену, односно називу субјекта надзора, времену и мјесту одузимања, правном основу за одузимање, врсти, количини и другим за идентификацију важним обиљежјима робе и других ствари и потпис инспектора.

Чланом 76. овог закона упућено је на супсидијарну примјену Закона о општем управном поступку, на питања која нису регулисана овим законом.

Чл. 77. до 79. прописане су новчане санкције за непоштовање обавеза из овог закона у поступку инспекцијског надзора, а које су усаглашене са Законом о прекршајима Републике Српске. Предложени прекршаји одговарају прекршајима који су прописани важећим Законом, међутим, висина новчаних казни је повећана за прекршаје којима је инспектор онемогућен у вршењу инспекцијског надзора и код неизвршења рјешења, а смањен је и распон између казни.

Чланом 80. овог закона прописује се примјена овог закона на поступке који су покренути прије ступања на снагу овог закона.

Чланом 81. овог закона прописано је, да ће Инспекторат преузети потребан број инспектора рада и здравствених инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе, затечене на тим пословима са даном ступања на снагу овог закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Чланом 82. овог закона наводе се рокови за доношење нових подзаконских аката, ради примјене одредаба овог закона.

Чланом 83. овог закона прописује се важење подзаконских аката донесених на основу ранијег закона, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Чланом 84. овог закона прописује се престанак важења ранијег важећег Закона.

Чланом 85. овог закона прописује се ступање на снагу овог закона.

VI УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

Учешће јавности у изради овог закона обрађивач је, у складу са т. 4) и 12) Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), обезбиједио на начин да је текст Закона, који је сачинила Радна група именована Рјешењем Владе, доставио Савезу синдиката Републике Српске, Унији послодаваца Републике Српске, Привредној комори Републике Српске и Синдикату управе Републике Српске.

Радна група је, приликом израде текста овог закона, разматрала све достављене примједбе и сугестије, од којих је већина уграђена у текст Нацрта закона.

VII ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу упознало се са Нацртом закона о инспекцијама Републике Српске и Упитником о поступку припреме и израде закона примјеном скраћеног процеса процјене утицаја прописа и утврдило да је обрађивач поступио у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ

ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За примјену овог закона биће потребна додатна средства из буџета Републике Српске. Нацртом закона је одређено преузимање инспектора рада и здравствених инспектора који послове инспекцијског надзора обављају на нивоу јединица локалне самоуправе, на републички ниво. Предложено је да се преузму инспектори који даном ступања на снагу овог закона буду затечени у вршењу тих послова, а ради се о укупно 12 инспектора рада и 12 здравствених инспектора. С тим у вези потребно је обезбиједити додатна финансијска средства за финансирање плата и накнада запослених, као и пратећу информационо-комуникациону опрему коју инспектори користе у раду.